

# Na Łazarzkim Fyrtlu

**Miejscówka miesiąca:  
Jagoda nie porzeczka**

**Nowa zieleń na Łazarzu**

# Sztuka zaangażowana społecznie

6 listopada w Inkubatorze Kultury Pireus odbył się wernisaż wystawy pt. „Czego nauczył mnie 2020 r.? Introspekcje mieszkańców Łazarza”. W ramach inicjatywy oddolnej, Luiza Szumiło-Walczak przygotowała wydarzenie łączące mieszkanki i mieszkańców Łazarza i całego Poznania w temacie wydarzeń i emocji mijającego roku.

Introspekcje (łac. introspectio „wglądanie do wnętrza”) zaprezentowali profesjonalni artyści oraz amatorzy, społecznicy, aktywiści, seniorzy, dzieci, osoby z niepełnosprawnościami – łącznie ponad 60 osób. Wyrazili się przez prace literackie, plastyczne, fotograficzne, filmowe, audiowizualne, a także działania performatywne. Wśród uczestników wystawy byli studenci i absolwenci Uniwersytetu Artystycznego wraz z prof. Anną Tyczyńską oraz prof. Sławomirem Sobczakiem – mieszkańcami Łazarza.

W Pireusie prezentowany był performance Barbary Fiałkowskiej „Maski” oraz wiersze Róży Łakatosz. Aktorka Viktoria Martinovich opowiedziała o wydarzeniach na Białorusi i własnych odczuciach rapując wiersz pt. „Osiemdziesiąt z trzech procentów”. Praca składająca się z pomarańczowych butów poznańskich aktywistek i aktywistów z działań „Spróbuj chodzić w moich butach” to instalacja pustych butów-bytów inspirowana międzynarodową akcją sprzeciwu wobec przemocy (głównie domowej), które miały miejsce w Mińsku, Stambule,



fot. Piotr Żołdak

Rzymie, Erywaniu. Pomysłodawcą poznańskiej akcji jest Ksenia Tarasewicz, główną realizatorką – Monika Wińczyk. Vijayant Mehla z Indii w wierszu „The Anatomy of Broken” opowiedział o zmianach, które w 2020 roku w nim nastąpiły. Swoje emocje wyraził łazarski motorniczy Roman Modrzyński w wierszu pt. „COVID i ja”. O swoich uczuciach opowiedziała wizualnie Natalia Modrzyńska. Podczas wernisażu Jakub Kaczuk-Kuziak nawiązał do autoterapii, izolacji i braku kontakt z przyjaciółmi. Hubert Wińczyk, pracą dźwiękowo-przestrzenną intymnie obcuje z dźwiękiem.

Liczne prace malarskie, akwarelowe, grafiki, rzeźby, prace multimedialne, rysunki, plakaty, wywiady i wiele innych form sztuki pokazały kreatywność i otwartość lokalnych społeczności. Jednak przede wszystkim pozwoliły wypowiedzieć się głośno, swobodnie i publicznie na tematy, które są dla każdego z nas ważne. Na wystawie dało się zauważyć, że bezsilność pandemiczna obudziła kreatywną moc w innych dziedzinach.

O sukcesie wystawy zbiorowej na Łazarzu świadczą komentarze spoza granic fyrtla.

Wojciech Kosiedowski

**Wydawca:** Miasto Poznań – Osiedle Św. Łazarz Urząd Miasta Poznania, Wydział Wspierania Jednostek Pomocniczych Miasta, ul. Libelta 16/20 61-706 Poznań

**Redaktorka naczelna:** Beata Szeszuła

**Korektorki:** Klaudia Stecka, Joanna Ellmann  
Kolegium redakcyjne: Joanna Ellmann, Andrzej Janowski, Marcin Pakuła, Amadeusz Smirnow, Sylwia Badzińska, Klaudia Stecka, Roman Modrzyński, Wojciech Kosiedowski, Dawid Krupa

**Miejsce i data wydania:** Poznań, styczeń 2021 r.

**Skład i druk:** Digital Art Studio Przemysław Gała

Rada Osiedla Święty Łazarz

Zespół Szkół Gimnazjalno-Licealnych ul. Wypiańskiego 27

osiedle\_lazarz@um.poznan.pl

Bądź na bieżąco z najważniejszymi wieściami dla osiedla!

[www.lazarz.poznan.pl](http://www.lazarz.poznan.pl)

Aktualne i archiwalne numery „Na Łazarskim Fyrtlu” są dostępne także na stronie [www.lazarz.pl](http://www.lazarz.pl).



Rada Osiedla Św. Łazarz



[rada.osiedla.lazarz](http://rada.osiedla.lazarz)

# Miejscówka miesiąca: Jagoda nie porzeczka



Z Jagodą Kają, twórczynią sklepu z rękodziełem na ul. Małeckiego, rozmawia Klaudia Stecka.

**S**klep funkcjonuje na Małeckiego od ponad roku. Skąd pomysł, aby właśnie na Łazarzu otworzyć lokal z rękodziełem?

Od dziecka lubiłam ręcznie robione rzeczy i zajęcia plastyczne. Moja mama mówiła, że zawsze musiałam kończyć prace jako ostatnia i wszystko było dopieszczone. Wtedy nie było stron typu Pinterest, zbierałam wycinki z gazet typu „Pani domu” z inspiracjami. Do dziś mam specjalny segregator z wycinkami, które sumiennie zbierałam. Na każde święta robiłam dekoracje do domu. Taki sklepik marzył mi się od dawna, ale nie sądziłam, że marzenie się spełni. Nie wyobrażałam sobie siebie w roli właściciela firmy. Jednak

los sam zmotywował mnie do zmiany decyzji, po tym jak zrezygnowałam z ówczesnej pracy. Dużym wsparciem był dla mnie mój mąż. Udało się załapać na dotacje z Urzędu Pracy i zaczęliśmy zastanawiać się nad miejscem. Wszyscy proponowali mi Jeżyce, ale skoro mieszkamy na Łazarzu, to trzeba tutaj działać i zmieniać naszą dzielnicę na lepsze. Pierwszy lokal udało mi się znaleźć na ul. Małeckiego. Pamiętam jakie to były emocje pełne szczęścia, a także obaw. Takie moje miejsce na ziemi, tylko czy dam radę? Czy ludzie pokochają je tak bardzo jak ja? Po roku okazało się, że moje 38m2 szczęścia jest za małe! Dzieci chętnie przychodzą na warsztaty, sala okazała się za

mała, a schody do lokalu były problemem dla mam z wózkami... Więc znów czekała mnie przeprowadzka do tego miejsca gdzie jestem teraz, ale również na ul. Małeckiego. Zawsze chciałam, żeby to nie był typowy sklep a miejsce spotkań, warsztatów i miłych rozmów.

**W sklepie można kupić wyroby rękodzielniczków z całej Polski? Są dostępne produkty, których Ty jesteś autorką?**

Tak, z różnych regionów. Na przykład biżuterię w szkło robi Ania, która mieszka w Bieszczadach. Chodzi po lesie i zbiera rośliny, pióra, sierść zwierząt i oprawia w szkło. Ceramikę Balena tworzy Kasia, Paralado

Gosia - obie są z Poznania. „Blaski z Polski” to dzieło Darii, która jest z okolic Gniezna. Kolczyki Figura, uwielbiane przez dziewczyny, tworzy Kasia ze Szczecina. Poza tym są to produkty m.in. z Krzyża Wielkopolskiego, Wrocławia, Krakowa, okolic Śremu. Ja, odkąd sklep się rozwija, mam niestety coraz mniej czasu na swoje prace. Aktualnie zakochana jestem w maszynie do szycia. Podczas pandemii szyję kolorowe maseczki ochronne, które nosi już wiele z was. Wcześniej byłam zakochana w kwiatkach i florystyce, wyplatałam makramy, makatki, szyłam torby bawełniane na zakupy, worki na pieczywo. Moim marzeniem jest uszyć swoją lalkę Jagodziankę. Poza tym prowadzę warsztaty z dziećmi.

**Na tyłach sklepu znajduje się pracownia warsztatowa. Jakie warsztaty są tu organizowane? Udział w nich może wziąć każdy czy są kierowane tylko do dzieci?**

Przed pandemią warsztatów było dużo więcej. Mimo tego są ludzie, którzy chcą na nie przychodzić, choć jest ich znacznie mniej niż wcześniej. Warsztaty są zarówno dla dzieci jak i dorosłych. Mieliśmy już warsztaty z podstaw szydełkowania, wyplatania makram, malowania akwarelami, szyliśmy ekotorby na maszynach, poduszki, robiliśmy świece sojowe, slime dla dzieci, mydélka glicerynowe. Warsztaty prowadzone są głównie przez dziewczyny, które specjalnie po to przyjeżdżają i specjalizują się w danej dziedzinie. Zawsze informacje o zajęciach zamieszczam na Facebooku i Instagramie. Ja prowadzę raczej zajęcia z dziećmi na zasadzie „zrób to sam”,



*Członkowie grupy - łazarscy wolontariusze, przygotowali świąteczne paczki dla najbardziej potrzebujących mieszkańców naszego osiedla.”*

czyli np. organizery na spinki, na święta robiliśmy króliki ze skarpet i ryżu, szkatułki na dzień mamy, czy ukochane przez dzieci slime. Aktualnie co tydzień we wtorki odbywają się zajęcia z akwareli dla dzieci. Niestety wiele z warsztatów nie odbyło się przez pandemię. Miałam ustalone warsztaty z mandali z suszonych kwiatów, które trzeba było odwołać. Mam nadzieję, że w nowym roku uda nam się poszerzyć ofertę zajęć.

**Udało Ci się przeprowadzić warsztaty w Poznaniu, np. plenerowo?**

W Parku Wilsona było małe ekowydarzenie i prowadziłam tam warsztaty z robienia woreczków na drobiazgi lub żywność. Miałam również warsztaty w szkole na ul. Berwińskiego z klasą sportową, malowaliśmy worki na w-f, chłopaki wcześniej mieli przygotować projekt, a my na zajęciach malowaliśmy. Z kolei na ul. Lodowej w przedszkolu robiliśmy mydélka z dziećmi. Na Wielkiej Orkiestrze Świątecznej Pomocy malowaliśmy ekotorby na za-

kupy. Na festynach rodzinnych, które odbywały się w moich rodzinnych stronach, robiliśmy slime.

Poprzez warsztaty chciałabym nauczyć dzieci m.in. cierpliwości, staranności i dokładności. Tego, że warto zrobić coś samemu, a nie tylko kupić i mieć gotowe. Warto też przypomnieć rodzicom, że w tym zwariowanym świecie warto zwolnić i przyjść z dzieckiem na zajęcia i zrobić coś razem. Takie spotkania sprawiają radość i budują nowe znajomości, i kontakty. Na jednych z warsztatów, na których byłam, poznałam Paulinę, która szydełkuje. To właśnie marka SznurkoweLove produkuje te piękne chusty na szydełku, które można kupić w sklepie.

**Gdyby ktoś zgłosił się do Ciebie z pomysłem na warsztaty albo wydarzenie, to jesteś otwarta na propozycje?**

Jak najbardziej, zależy mi by to miejsce żyło cały czas! Dlatego ciągle szukam nowych osób, pomysłów na zajęcia. Jeśli czegoś szukasz, coś cię interesuje, daj znać. Mieliśmy już wieczór paniński, dziewczyny robiły m.in. świece sojowe. Potem zorganizowaliśmy baby shower, podczas którego były zajęcia z podstaw makijażu. Jednak najważniejsze zainteresowanie wzbudzały urodziny dla dzieci. W takim przypadku wybieramy tematykę warsztatów, jest również poczęstunek z lokalnych kawiarni, np. z wypiekami z Masz. Babo.Placek. Sala udekorowana balonami i działamy! Wszystko jest do dogadania, tylko potrzebne są chęci mieszkańców do działania. To my budujemy naszą dzielnicę i od nas zależy jaka będzie.



*Sklep w grudniu stał się siedzibą nieformalnej grupy „Łazarz pomaga” kierowanej przez Joannę Ellmann.*

# Tymczasowy parking przy Arenie



**M**ieszkańcy, którzy mają problemy z zaparkowaniem samochodów w czasie wdrażania Strefy Płatnego Parkowania, mogą skorzystać z bezpłatnego parkingu na betonowej opasce przy Arenie. Tymczasowy parking wyznaczony przez Zarząd Dróg Miejskich będzie działał do momentu uruchomienia Strefy, co planowane jest na 1 lutego 2021 r.

Na parking można wjechać od ul. Wyspiańskiego. Parkowanie odbywa się na betonowych opaskach przed budynkiem hali Arena. Parking jest oddzielony słupkami i taśmą.

Na wyznaczenie w tym miejscu tymczasowego, naziemnego parkingu zgodziła się Rada Osiedla. Sytuacja jest wyjątkowa: trwają prace nad wprowadzeniem Strefy. Zmienia się sposób parkowania na kolejnych ulicach. Na czas prowadzenia prac na konkretnych ulicach, auta muszą zostać przeparkowane – tylko w ten sposób można wymalować oznakowanie na asfalcie. Korzyści z wprowadzenia Strefy odczujemy dopiero, gdy zostanie

ona uruchomiona – wtedy zrobi się na ulicach luźniej. Tymczasowy parking pomoże przez kilka najtrudniejszych tygodni. Po wprowadzeniu SPP zostanie zlikwidowany.

W 2021 r. powinna się rozpocząć kompleksowa przebudowa hali Arena. Miasto przekazało budynek wraz ze znajdującymi się w jego sąsiedztwie działkami Międzynarodowym Targom Poznańskim. Od strony ul. Wyspiańskiego zostanie zbudowany parking podziemny. Nad nim ma znajdować się plac. Pieniądze na przebudowę MTP uzyskały ze sprzedaży działki między ul. Ułańską a Matejki.

# Nowa zieleń na Łazarzu

**P**rzywracanie zieleni na Łazarzu jest jednym z priorytetów Rady Osiedla. 2020 rok zamknęliśmy posadzeniem 100 nowych drzew w pasach drogowych, kilkoma tysiącami krzewów i kwiatów.

## **Małeckiego w nowej odsłonie**

Przywracanie zieleni zaczęliśmy w 2020 r. od ul. Małeckiego. Na pozabawionym jakiegokolwiek zieleni odcinku między Rynkiem Łazarzkim a ul. Strusia powstały pasy zieleni. Nowa zieleń na ul. Małeckiego to 13 platanów, 500 roślin cebulowych – hiacyntów, 430 krzewów róż i trzmieliny. Drzewa zostały posadzone tylko po wschodniej stronie ulicy – ich nasadzenie od strony ul. Głogowskiej jest niemożliwe z uwagi na występowanie sieci uzbrojenia podziemnego. W 2021 r. zamierzamy kontynuować prace na tej ulicy.



## **Biała i Niecała**

Na ulicach Białej i Niecałej zmienił się sposób parkowania ze skośnego na chodnikach na równoległe w jezdni. Dzięki temu mogliśmy połączyć misy drzew i stworzyć pasy zieleni. Posadzono na nich niemal 900 sztuk krzewów i roślin cebulowych na ul. Białej i blisko 700 krzewów na ul. Niecałej. Na Białej posadzono też dwa drzewa – klony. W przyszłym roku przed wejściami do kamienic zostaną zamontowane stojaki rowerowe.

## **Metamorfoza na Jarochońskiego**

Największa zmiana zaszła w 2020 r. na ul. Jarochońskiego. Na odcinku między ul. Chociszewskiego a ul. Wyspiańskiego zbudowano nowe chodniki, wyniesione skrzyżowania i progi zwalniające. Wymieniona została nawierzchnia jezdni, ulicę zmieniono na jednokierunkową. Zadbano o zieleń: pojawiło się ponad 60 nowych drzew i ponad 3700 krzewów. Inwestycja była finansowana z budżetu miasta.

Miejską przebudową nie był objęty odcinek od ul. Hetmańskiej do ul. Chociszewskiego. Pasy zieleni zostały tam całkowicie „rozjechane” przez parkujące nielegalnie auta.

Dlatego też Rada Osiedla przekazała do ZDM środki na renowację zieleni na tym odcinku, posadzenie nowych drzew i krzewów, i ich zabezpieczenie. Na powierzchni ponad 350m<sup>2</sup> zostało posadzonych 10 drzew (platanów), prawie 50 krzewów róż, ponad 1000 tulipanów.

## **Stablewskiego**

Na ul. Stablewskiego stworzyliśmy nowy pas zieleni – między ul. Głogowską a ul. Kasprzaka, po południowej stronie. Na odbrukowanej powierzchni ponad 100m<sup>2</sup> posadzono 500 krzewów i bylin oraz 200 hiacyntów.

## **Niegolewskich**

Ul. Niegolewskich to ważny ciąg spacerowy między Rynkiem Łazarzkim a Parkiem Kasprzackim. Zależało nam na tym, aby poprawić tu warunki poruszania się pieszo. Od ul. Głogowskiej w stronę Parku Kasprzackiego, po południowej stronie, na całej długości powstał pas zieleni. W 2020 roku zerwano kostkę i przygotowano zieleń. Rośliny pojawią się w marcu 2021 roku. Będzie to 760 krzewów ozdobnych.



## **Załęże**

Na ul. Załęże zostały odtworzone przedogródki przed budynkami. Te prace są finansowane z budżetu miasta, z poprawki radnych Koalicji Obywatelskiej z naszego okręgu. Rada Osiedla zamierza kontynuować prace na tej ulicy – gotowy jest projekt na pasy zieleni wzdłuż jezdni.

## **Dosadzenie drzew na 14 ulicach**

Oprócz kompleksowych projektów tworzenia pasów zieleni, uzupełniliśmy drzewa na kilkunastu łazarzkich ulicach. Pojawiły się one na Iłakowiczówny (4 lipy), Kanałowej (3 wiązowce i 1 jesion), Stablewskiego (3 klony i 1 lipa), Łukaszewicza (3 klony), Sczanieckiej (1 glediczia), Bogusławskiego (1 klon), Hetmańskiej (1 glediczia), Mottego (1 jesion), Winklera (3 robinie), Biedrzyckiego (2 lipy), Kasprzaka (1 klon), Nehringa (2 lipy), Grunwaldzkiej (2 jesiony), skwerze przy Kolejowej (3 wiązowce).

*Andrzej Janowski*

# Po co hydrantom ubrania na zimę?



**W** tym roku dwadzieścia zabytkowych, łazarskich hydrantów dostało nowe, białoczerwone kubraczki. Akcja związana jest z rocznicą Powstania Wielkopolskiego. Już tradycją stało się, że w połowie grudnia ubrane na biało-czerwono hydranty mają przypomnieć zbrojne wystąpienie z 1918 r.

Na naszych ulicach zachowało się sporo zabytkowych hydrantów, "pamiętających" czasy powstania. Pełniły wtedy podwójną funkcję – urządzenia wodociągowe i latarni gazowej, dlatego nazywane były kandelabrami. Gdy likwidowano oświetlenie gazowe, zdemontowano część odpowiadającą za oświetlenie. Dwa łazarskie hydranty do dziś są latarniami – wiecie gdzie stoją? Jeden przy ul. Małeckiego. Jest on podłączony do roweru upamiętniającego samotną podróż Kazimierza Nowaka z lat 1931-1936 do Afryki. Pedalując na stacjonarnym rowerze, można zaświecić latarnię. Drugi zabytkowy hydrant z latarnią znajduje się przy ul. Mottego. Oba otrzymały "powstańcze" kubraczki. Będą w nie ubrane

do 16 lutego, czyli do daty kończącej powstanie rozejmu w Trewirze.

Co Wy na to, by w przyszłym roku odziać wszystkie zabytkowe hydranty? Jeśli chcecie dołączyć do akcji i udzielać strój – skontaktujcie się z Kinem w Bramie 46 na Facebooku lub zadzwońcie: Natalia Janowska tel. 506 291 032. Włóczkę jeszcze mamy, a jak tylko skończy się pandemia, Kino w Bramie 46 zorganizuje warsztaty, na których będzie można nauczyć się dziergać i szydełkować.

Pomysłodawcą akcji ubierania hydrantów i sponsorem włóczki jest Aquanet SA.

*Natalia Janowska*

# Zielony Poznań rozstrzygnięty!

**N**a Łazarzu odbyła się już 27. edycja konkursu Zielony Poznań. W tym trudnym roku, pomimo pandemii, nasi mieszkańcy nie zawiedli i zgłaszali swoje ukwiecone balkony, okna, przydomowe ogródki, zieleńce oraz pasy zieleni. Łącznie zostały zgłoszone 32 obiekty.

Celem konkursu jest kształtowanie postawy proekologicznej oraz dbania o najbliższe tereny w miejscu zamieszkania.

Rywalizacja składała się z dwóch etapów: osiedlowego oraz miejskiego. W pierwszym z nich obiekty zgłoszone do konkursu oceniali przedstawiciele Rady Osiedla, a te z najwyższą punktacją przechodziły do drugiego etapu. W etapie miejskim, Miejska Komisja Konkursowa powołana przez prezydenta Poznania wybrała najwyżej punktowane obiekty w sześciu kategoriach.

Na liście laureatów znalazł się zgłoszony przez Radę Osiedla Św. Łazarz balkon Państwa Doroty i Macieja Majewskich z ul. Matejki, który zajął drugie miejsce w konkursie.

Gratulujemy wygranym wspaniałej aranżacji balkonu, który tak pięknie stroi nasz fyrtek! Zachęcamy wszystkich mieszkańców osiedla do udziału w kolejnych edycjach konkursu Zielony Poznań.

*Sylvia Badzińska*



## Harmonogram sesji i dyżurów na 2021 rok

Na grudniowej sesji przyjęliśmy ramowy harmonogram sesji i dyżurów na 2021 r. Terminy mogą ulec zmianie. Do odwołania, zgodnie z zaleceniami miejskiego Zespołu ds. monitorowania zagrożeń związanych z koronawirusem SARS-CoV-2 na terenie miasta Poznania sesje będą odbywać się zdalnie za pomocą aplikacji Zoom. Link umożliwiający uczestnictwo w sesji można każdorazowo znaleźć w Biuletynie Informacji Publicznej. Dyżury, czyli spotkania z mieszkańcami, będą odbywać się w tożsamy sposób po uprzednim kontakcie mieszkańca z radą.

Harmonogram sesji:

- 20 stycznia
- 24 luty
- 24 marca
- 21 kwietnia
- 26 maja
- 23 czerwca
- 21 lipca
- 25 sierpnia
- 29 września
- 27 października
- 24 listopada
- 15 grudnia

Harmonogram dyżurów:

- 13 stycznia
- 17 luty
- 17 marca
- 14 kwietnia
- 19 maja
- 16 czerwca
- 14 lipca
- 18 sierpnia
- 22 września
- 20 października
- 17 listopada
- 8 grudnia